

De schrijvers komen tot de slotsom dat radiotherapie de eerste keus blijft voor de behandeling van lymfosaroom. Er kon (sinds 1940) geen toewijding van de overlevingstijd worden vastgesteld na het gebruik van antibiotica, steroïden en andere chemotherapeutica.

Literatuur: ROSENBERG, S. A., H. D. DIAMOND en E. F. CRAVER (1960) *Ann. intern. Med.* **53**, 877.

B. VERBEETEN

MEDEDELINGEN EN BEKENDMAKINGEN

FINANCIËLE STEUN DE DRIE LICHTEN

De Stichting „De Drie Lichten” nodigt gegadigden uit, vóór eind april a.s. hun aanvragen in te dienen bij haar secretaris.

Steun kan worden verleend aan Nederlandse artsen, ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek op medisch gebied. Zulk een steun betreft bij voorkeur levensonderhoud van hen die een onderzoek zouden willen verrichten, doch daarvan door financiële omstandigheden worden weerhouden. Daarnaast komt ook in aanmerking het verschaffen van geld voor te maken onkosten, exclusief apparatuur. Voorts kan worden overwogen iemand in de gelegenheid te stellen hulppersoneel in dienst te nemen.

De aanvragen dienen een nauwkeurige omschrijving te omvatten van de doelstelling en vergezeld te gaan van aanvragen.

Leiden, februari 1962
Boerhaavelaan 33

S. E. DE JONGH,
secretaris

VACATURES TE KUALA LUMPUR (Malakka)

De Universiteit van Kuala Lumpur (Malakka) heeft een medische faculteit in het leven geroepen, waarin nog de volgende leerstoelen vacant zijn: anatomie, fysiologie, biochemie, pathologische anatomie, interne geneeskunde, chirurgie. Nadere bijzonderheden zijn te verkrijgen van de directeur voor Internationale Volksgezondheidszaken van het ministerie van sociale zaken en volksgezondheid, Javastraat 1c, 's-Gravenhage (telefoon 070 - 18 32 20, toestel 344).

SUBSIDIE VOOR KANKER-ONDERZOEKERS

De Union Internationale contre le Cancer (U.I.C.C.) heeft de Landelijke Organisatie voor de Kankerbestrijding uitgenodigd, om, als lid voor Nederland, een voordracht op te stellen van vier jonge kanker-onderzoekers voor een belangrijke bijdrage in de kosten van deelneming aan het VIIIe Internationale Kanker Congres in Moskou, van 22 tot 28 juli 1962.

Gegadigden moeten voldoen aan de volgende criteria:

1. Leeftijd 27-40 jaar.
2. Verbonden zijn aan een laboratorium of ziekenhuis.
3. Kunnen wijzen op eigen belangrijke bijdragen in het kankeronderzoek.

De U.I.C.C.-subsidie omvat de reiskosten per vliegtuig zomede de inschrijvingsgelden voor het congres. De aanvragen moeten vóór 8 maart a.s. worden ingediend bij de directeur van de Landelijke Organisatie voor de Kankerbestrijding, de heer C. W. SCHULLER, de Lairessestraat 33, Amsterdam-Z, bij wie alle verdere inlichtingen kunnen worden ingewonnen (tel. 020-735574).

INGEZONDEN

(*Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie; ter bespoediging van plaatsing behoudt de Redactie zich het recht voor, de stukken te bekorten*).

DE LATE COMPLICATIES VAN DIABETES

Twijfel is het begin van alle wijsheid. Bij GERRITZEN (1962) bestaat echter geen twijfel aan de juistheid van de gangbare opvatting, dat de late complicaties een gevolg van de insuline-deficiëntie zijn; neen, hij is van de onjuistheid hiervan overtuigd en handelt al tien jaar naar deze overtuiging. Hij is over de resultaten tevreden. Het is te voorzien, dat deze tevredenheid zal voortbestaan: de fatalistische opvatting, dat de late complicaties op mysterieuze wijze eigen zijn aan de diabetes en niets te maken hebben met het insulinetekort, behoedt hem voor twijfel aan de juistheid van zijn handelen; geen enkele late complicatie zal zijn gemoedsrust verstoren en hem de vraag doen stellen, of een „excellent control”, een volledige correctie van de insuline-deficiëntie zijn patiënt dit leed niet zou hebben bespaard.

Waarop berust het geloof van GERRITZEN? Hij verwerpt de conclusies, getrokken uit de gepubliceerde statistieken, die hij bestempelt als zeer weinige, langdurige poliklinische observaties. Ook de waarnemingen bij mensen na pancreasextirpatie vinden geen genade in zijn ogen. Hij beroept zich op het ontbreken van de late complicaties bij experimentele insuline-deficiëntie. Doch hier is twijfel geboden: de proefdieren leven niet lang genoeg voor het ontstaan van late complicaties.

Wellicht zou een jonge onderzoeker het probleem experimenteel kunnen aanvatten, indien hij de beschikking kreeg over een voldoende aantal proefdieren met lange levensduur. Zolang dit niet het geval is, moet men trachten, verband te leggen tussen de late complicaties en het insuline-tekort, op grond van kritische beschouwing van de anatomische afwijkingen die aan de late complicaties ten grondslag liggen, en pathologisch-fysiologische overwegingen, die het ontstaan van deze anatomische afwijkingen kunnen verklaren. Een poging hiertoe heb ik ondernomen en als verbindende schakel voor de angiopathie de te hoge stijgingen in de osmotische druk van het bloed aangewezen. Onze behandeling is tot dusverre niet nauwkeurig genoeg geweest om deze te voorkómen.

Moge dit ingezonden stuk, zo het al GERRITZEN niet zal kunnen overtuigen, althans anderen ervan weerhouden zijn voorbeeld te volgen, dat naar mijn vaste mening bij een aantal lijdens aan suikerziekte tot angiopathie zal leiden.

Literatuur: ELZAS, M. (1959) *Retinopathia diabetica. Ned. T. Geneesk.* **103**, 2219; (1960) De pathogenese der diabetische micro-angiopathie en de middelen om deze te voorkomen. *Geneesk. Bl.* **49**, 203. — GERRITZEN, F. (1962) De late complicaties van diabetes. *Ned. T. Geneesk.* **106**, 162.

Rotterdam, 28 januari 1962

M. ELZAS

Het is wat moeilijk om ELZAS te antwoorden op zijn ontboezemingen, omdat ze eer een beschrijving van mijn psychische toestand zijn, dan zakelijke argumenten vormen. Hij schrijft mij een overtuiging toe, die ik niet heb en ook niet heb neergeschreven.

Ik stel dus, en naar ik meen met recht, dat nooit is aangetoond, dat in het verloop van een experimentele insuline-deficiëntie late complicaties voorkomen, dat niet is bewezen, dat late complicaties het gevolg zijn van de insuline-deficiëntie en dat dus de behandeling van de late complicaties, voorzover deze bestaat in correctie van de insuline-deficiëntie geen experimentele grond heeft.

ELZAS spreekt dit niet tegen, doch hij weet waarom deze experimentele basis ontbreekt: de proefdieren leven niet lang genoeg. Dit verandert echter niets aan het feit dat er geen experimentele basis is.

Het is blijkbaar ELZAS ontgaan, dat ik mijn artikel geschreven heb, omdat ik de tegenwoordige therapie van de late complicaties — de sinds 40 jaar, zonder enig succes toegepaste correctie van de insuline-deficiëntie — onvoldoende vind, en verontrust word door het ontstellende probleem van de steeds in frequentie en ernst toenemende late complicaties. Hoe zou hij anders kunnen schrijven: „geen late complicatie zal zijn gemoedsrust verstoren”.

Al weet ik dan geen betere therapie aan te geven, het lijkt mij toch van belang, nog eens duidelijk uit te spreken, dat onze tegenwoordige therapie geen enkele experimentele grond heeft.

's-Gravenhage, 11 februari 1962

F. GERRITZEN

BERICHTEN BUITENLAND

Duitsland

Psychotherapieweek. — De Lindauer Psychotherapie-woke zal van 30 april tot 5 mei worden gehouden. Inlichtingen verstrekt het secretariaat, Dinerstrasse 17, München 2.

Engeland

Nationale organisatie van oogbanken. — De leider van een regionale oogbank omschrijft tot in bijzonderheden de organisatie van de inrichting onder zijn beheer. Het aanbod blijft nog steeds onder de vraag, zodat het streven gericht is op een organisatie „on national level”. „The intention is that there shall be banks at strategic points throughout the country with fixed areas of collections. Trained staff should be ready to go out and collect eyes as and when required, and the bank should be able to store sterile material. This material should then be available to all ophthalmic surgeons in the collection area who need do no more than ring up the bank . . .”. (*Lancet*, 20 januari, bl. 147).

Lijfstraf op school. — Onlangs verscheen het verslag van de Education Officer van West Riding over de toepassing van lijfstraf, onder de titel: *Caning, Behaviour and Delinquency in Secondary Schools*. Op dertig scholen werd naar het gedrag van de leerlingen en naar de uitgedeelde stokslagen geïnformeerd: het waren de inrichtingen met de beste reputatie waar van het rietje het minste gebruik werd gemaakt. Aantekening verdient dat tussen het gedrag van de scholier en zijn maatschappelijke achtergrond geen verband werd gevonden. De referent in het *Suid-Afrikaanse Tydskrif vir Geneeskunde* (13 januari, bl. 28) zocht 'er verband met de hoedanigheid der onderwijzers. „Nie die lat nie, maar 'n goeie onderwyser, is die primêre beherende en inspirerende factor”.

Gewijzigde vaccinatie tegen poliomyelitis. — Het ministerie van gezondheid deelt mede dat poliomyelitis vaccine, bereid uit verzwakt virus (Sabin) van type 1, 2 en 3 thans voor routinegebruik wordt afgeleverd. Het is een Brits produkt. De toediening geschiedt in de vorm van drie doses van drie druppels (op een klontje suiker of in siroop) met tussenpozen van 4 tot 8 weken. De entstof is beschikbaar voor personen van 5 maanden tot 40 jaar en voor hen die aan bijzonder risico zijn blootgesteld (zwangeren, geneeskundig en verplegend personeel). Wanneer één lid van een gezin wordt gevaccineerd, verdient het aanbeveling, ook de andere leden jonger dan 40 jaar te behandelen, tenzij deze reeds een vaccinatie met de stof van Salk hebben ondergaan. Voor

huisartsen die aan laatstgenoemde vaccine de voorkeur geven, is deze beschikbaar. (*Med. Off.* 2 febr. bl. 71).

Preventie van verkoudheid. — Nu de Common Cold Research Unit te Salisbury ten minste een zestal serologisch verschillende kosmopolitische rhinovirussen heeft gekweekt, is het verkoudheidsonderzoek de fase der preventie — bereiding van corresponderende vaccines — binnengetreden. Ook betreft men interferon als mogelijk prophylacticum in de bestrijding. Te Salisbury passeerden in de loop der jaren reeds meer dan 7250 vrijwilligers, maar voor het nieuwe werkprogramma worden nog velen gevraagd. (*Brit. med. J.* 22 januari, bl. 243).

Misdadig verzuim. — Het is nog te vroeg om te trachten zich een voorstelling te vormen van het onheil dat pokkenlijders uit Afrika en Azië afkomstig, in Duitsland en Engeland hebben gesticht. Wel blijkt opnieuw dat geneeskundigen en verpleegsters soms verzuimen zich geregeld te laten vaccineren, zodat zij bij de uitoefening van hun beroep bron van besmetting kunnen worden. In de *Lancet* van 3 februari (bl. 260) leest men: „A man of 22 with suspected smallpox was admitted to Witton Isolation Hospital, Birmingham on Monday. He had been in indirect contact of Dr. W. A. McLENNAN, medical officer to health for Tipton, who is in hospital with smallpox”.

Europa

Leergangen van de wereldgezondheidsorganisatie. — Het programma der leergangen door de wereldgezondheidsorganisatie in Europa georganiseerd, breidt zich snel uit. De internationale cursus voor narcose te Kopenhagen wordt dit jaar reeds voor de 12e maal gehouden; andere leergangen betreffen revalidatie (Kopenhagen, Londen), anthropogenetica (Kopenhagen), technische hygiëne (Delft, Göteborg, Napels, Ankara), stralingsgeneeskunde (Parijs), moederzorg en kinderhygiëne (Parijs), ontwikkeling van het normale kind (Londen), sociale pediatrie (Polen en Frankrijk), sociale obstetrie (Brussel, Parijs), tuberculose (Rome en Praag), geneeskundige administratie (Brussel), revalidatie en bedrijfs-hygiëne (Finland). De reeks van oefeningen in malariabestrijding te Belgrado zal in 1962 worden voortgezet. (*WHO Press* Kopenhagen, 30 jan. 1962).

Verenigde Staten

De twist-knie. — De *Journal of the American medical Association* (20 januari, adv. bl. 45) geeft een foto van twee „Chicagobans”, die de „Twist” dansen. Het is duidelijk dat aan de gebogen knieën door de spreiding van de voeten hoge eisen worden gesteld. Orthopeden zien dan ook allerlei letsels dat de twist-knie doet gelijken op de voetbalknie.

Vanished ocean may help explain heart disease variation. — In een vergadering van de American Association for the advancement of Science sprak een onderzoeker, verbonden aan de universiteit van Rochester (N.Y.) over „effects of some minor elements on animals and people”. Hij stipte daarbij de mogelijkheid aan dat de gunstige invloed van hard drinkwater op het cardiovasculaire stelsel (zie deze rubriek bl. 282) berust op het ekkelijk grote hoeveelheden vanadium en zink, restanten van pre-historische zeeën. Van vanadium zei hij: „An inhibitor of cholesterol biosynthesis, vanadium is present in the hard drinking water of certain areas of the Southwest where death rates are low and is not found in appreciable quantities in the soft water of the Coastal and Great Lakes states”. „Proper dietary intake of vanadium may give lower cholesterol content of the skin, reduced incidence of gallstones, and less accumulation of cholesterol in the arterial walls”. (*J. Amer. med. Ass.* 20 jan. adv. bl. 45).